

Nelze se podbízet obecnému, ve skutečnosti infantilnímu vkusu

Název emise: **Umělecká díla na známkách - Ladislav Sutnar**

Den vydání: 8. listopadu 2023

Hodnota: 34 Kč; kat. č. 1237

Rozměr známkového obrazu: 40 x 50 mm

Grafická úprava známky a FDC: Kamil Knotek

Druh tisku: OF; Tisk: Hradištko, sro.

Tisková forma: 6x PL 4

Náklad: 48.000 (= 12.000 PL)

FDC: digitální tisk; 2.300; Tisk: Hradištko, sro.

Věta v titulku byla mottem plzeňského rodáka, o němž bez přehánění platí, že doma není nikdo prorokem. V Česku prožil sice přes polovinu života (narodil se v roce 1897 a do exilu v USA odešel v roce 1939), odečteme-li však dětství a dobu vzdělávání, zbyde nám jen něco přes 15 let vlastní tvorby - ovšem s nevidanými úspěchy. V roce 1923, tedy ještě jako pětadvacetiletý, vyučoval na Uměleckoprůmyslové škole v Praze a o pouhé dva roky později za své návrhy hraček získal stříbrnou medaili na Mezinárodní výstavě dekorativního umění v Paříži. A pak už to šlo jen stále vzhůru: 1929 zlatá medaile na Mezinárodní výstavě v Barceloně, 1936 Velká cena na Milánském trienále plus třináct (!) zlatých medailí za návrhy knih a užitkových předmětů. Plodné „české“ tvůrčí údobí přerušila okupace a v roce 1939 Sutnar natrvalo odešel do USA. Bylo mu něco přes čtyřicet a v následujících bezmála čtyřech desetiletích tu rozvinul svůj výtvarný talent do neobyčejné šíře. Vytvořil tu bezpočet plakátů, grafických úprav knih, ilustrací, návrhů hraček a nejrůznějších užitných předmětů, věnoval se i obchodnímu designu. Není úkolem našeho časopisu dopodrobna popsat dílo tohoto vizionáře a doslova revolucionáře na poli výtvarné tvorby, zmiňme tedy alespoň u nás málo známou skutečnost, že krásné a moderní předměty denní potřeby nejen navrhoval, ale i vytvářel prostředně, v němž byly vystavovány a někdy i prodávány. I za tuto svou „výstavnickou“ kapitolu svého díla byl mnohokrát oceněn na významných světových výstavách.

Ladislav Sutnar nebyl jen výtvarníkem. V exilu se podílel na vydávání časopisu Svědectví, založeného v New Yorku v polovině padesátých let. Jako aktivní antikomunista časopis podporoval, a tak se zařadil po bok dalších významných osobností vystupujících proti totalitnímu režimu, který u nás tehdy vládl. To samozřejmě neuniklo pozornosti KSČ, která Sutnara vymazala z obecného povědomí, takže až do přelomu 80. a 90. let nebylo snadné se u nás o něm vůbec něco dozvědět.

Velký designér, typograf, avantgardní umělec a „génus kompozice“ zemřel v roce 1976 v New Yorku. Trvalo další čtvrtstoletí, než byl průřez jeho dílem představen české veřejnosti na retro-

2 • FILATELIE 12/2023

spektivní výstavě v Jízdnárně Pražského hradu. Při té příležitosti vyšla i obsáhlá monografie o jeho životě a díle. Její čtenáři se s překvapením dozvěděli, že mladý Sutnar se na počátku své životní dráhy rozhlížel různými směry - studoval malířství na Uměleckoprůmyslové škole v Praze (kde jako mladý pak i učil), architekturu na Universitě Karlově a matematiku na Českém vysokém učení technickém. Všechny tyto obory - jakkoli byly různorodé - pak dobře využil ve svém díle. Vidět to můžeme hned od počátku, kdy se stal členem uměleckého sdružení „družstva“ Artěl, které se zabývalo navrhováním a výrobou předmětů denní potřeby, bytové kultury, ale i průmyslového designu. I proto bývají dvacátá léta minulého století nostalgicky označována za zlatou dobu našeho designu.

Je tedy určitě dobře, že osobnost Ladislava Sutnara byla připomenuta i v naší známkové tvorbě. Při pohledu na novou známku, razítko i kresebnou výzdobu FDC se až nechce věřit, že se Sutnar narodil v hloubi Rakousko-Uherska - budoucímu císaři Karlu I. bylo tehdy pouhých deset let a jeho prastrýc František Josef měl vládnout ještě bezmála dvě desetiletí! Optikou tohoto pohledu pak obzvlášť vynikne, jak razantně Sutnar proměnil přístup k výtvarné podobě věcí kolem nás.

Skvělému vyznění emise (a nemohu pominout slovo *kompaktnost*) významně napomohla grafická úprava Kamila Knotka, díky níž je na všechny součastí obálky dne vydání radost se podívat. Za mne jednoznačně jednička s hvězdičkou a přání, aby tenhle skvělý mladý výtvarník a grafik dostával na poli známkové tvorby mnohem víc úkolů!

FB

